AYDEDE

No. 91 — 95
CUMARTESİ 2 Nisan 1449
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2. TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon - 23100 — Posta Kutusu: 818

SUDA NAKIŞLAR

Böyle Gelmiş, Böyle Gider!

Hangisiydi acaba? Galiba bundan öncekiydi veya daha evvelki idi; bir Ulaştırma Bakanı şöyle bir vaadde bulunmuştu:

"— Demiryolları ve denizyolları ikisi de devlet işletmesidir. Ankaradan İstanbula veya aksi istikamete tren bileti alınca bunun vapurlara da şümulü olması lâzım gelir. Yolcu neden, ayrıca vapur bileti almağa mecbur tutulsun. Ben bu usulü bozacağım. Yolcunun tren bileti vapurda da geçecek!,,

Hâlâ olamadı!

Yine bir Ulaştırma Bakanı demişti ki:

"— Şehir hattı vapurlarından çıkan müşterilerden iskelelerde bilet toplanması o vapurların geç boşalmasına, seferlerin gecikmesine sebebiyet veriyor. Trenlerde olduğu gibi çıkış esnasında bilet toplanması usulünü kaldırıp vapur içi kontrolu ile iktifa edeceğim!,,

Hâlâ çıkış tazyiki baki!

Peki, bunlar yıllarca etüd edilmeğe muhtaç, çok büyük işlerden midir? Bir Bakan tarafından vaad edilmesine rağmen tatbik olunamıyacak derecede müşkülât mı arzeder? Bu kadarını, istediği ve söz verdiği halde yapamıyan âmir, muazzam işleri nasıl tatbik sahasına koyabilir?

İstanbulda bulunan yeni Ulaştırma Bakanına seleflerinin vaadlerini hatırlatırız. Onun da vaadleri olursa hafıza defterimize kaydeder, yarın yerine gelecek zevata hatırlatmaktan geri kalmayız.

Böylece onlar vaadeder, yapmaz; biz yazar, dinletemeyiz; yıllar ve nesiller geçer, gider.

Böyle gelmiş, böyle gider!

AYDEDE

İnanmak Güç...

Karabük civarında bir köyden gelin götüren ve içi yalnız kadınlarla dolu bulunan otobüs bir hâdise yüzünden aranmış ve bu kadın müşterilerin üzerinde üç bıçak, üç tüfek ve üç tabanca bulunmuştur.

İnanmak güç... Fakat, böyle olmuş işte!

RESMİ BİNALARDA SERİ HALİNDE DEVAM EDEN YANGINLARDAN SONRA!

Gazete sekreteri — İlk sayfada boş bir yer bırak! Nasıl olsa sabaha kadar bir yangın haberi alırız!..

Hayran Olduğumuz Enerji

Şüphe götürmeyen bir cihet varsa o da D. P. Liderinin şimdiye kadar misline hiç kimsede rastlamadığımız bir gayret, fedakârlık ve feragatle memleketi karış karış gezmesi, yol mihneti ne olursa olsun en uzak, en yaban köşelere kadar giderek demokrasi gayesi uğrunda kendini yormaktan çekinmemesidir. Tarih, onun bu üç senelik, hemen hemen beşer kudreti dışındaki enerjisini hayret ve hayranlıkla kaydedecektir. Allah razı olsun...

Şu var ki Partinin daha genç olan başka elemanları, lider muavini sayılacak şahsiyetleri de vardır. Bunlar iyi hatib, iyi propagancı ve ilim, irfan sahibi insanlardır. Gezginci rolünü bunların üzerlerine alması, hiç değilse seyahatte lidere refakat ederek bunların konuşması lâzım gelmez mi?

Konuşmak, fizyolojik yorgunlukların en ağırı, en hırpalayıcısıdır. Yol yorgunluğuna da inzimam edince bir enerji israfı olur. Seçim mücadelesine henüz vakit varken bir Parti liderinin ve her mâsasile esas rüknünün yorulmasına neden müsaade ediliyor?

Bunu yalnız biz söylemiyoruz. Her taraftan işitiyor, daha ziyade dostlar ağzından dinliyoruz ve yazmak suretile de umumi efkâra tercüman olduğumuza inanıyoruz.

Kadrini Bilsinler!

C. H. P. milletvekillerinden bir zat Orman, Toprak Mahsulleri Ofisi ve Emlâki Metrûke işlerinde yapılan yolsuzlukları birer birer sırasile meydana koyuyor. Hem de bir sualle iktifa etmiyor; peşini bırakmıyor; tasfiye lüzumunda ayak diriyor.

Bu milletvekili, bütün vatandaşlara örnek oluyor, dürüst bir insanın neler yapabileceğini ispat ediyor.

En mühimi, parti arkadaşlarına, partinin ve hükûmetin halk arasında mevki kazanması, tekrar itibar bulması için takibedilecek yolu iyice gösteriyor.

Asıl (bravo! alkışlar!) Bu zata ihzal edilmeli; ört bas edenlere, tevil yoluna sapanlara değil!

Parti bağrında yeni ve hayırlı bir çığır açması itibarile Tekelioğlu, C. H. P. nin en halis elemanıdır. Bu parti onun kadrini bilsin!

AKLIMDA KALANLAR

Fransız Turubu

vermekte olduğu piyeslerde muvaffak olan Fransız turubuna ben de uğradım. Madan Vanioravı; mösyö Martinelli'yi "Komedi Fransez,, len yani Paristen tanıdığım için kendilerini daha çok dikkatle takib ve tecessüs ettim. Ne tuhaftır ki aradan seneler geçmesine rağmen bu iki san'atkârda; seslerinde; tavırlarında; mimiklerde; hareketlerde kıl kadar fark bulmadım. Orada ne yaptılarsa burada da (azkaldı aynısını diyecektim) aynı şeyi yaptılar hem de çok güzel yaptılar.Rasinin Alfred dö Müssenin âdeta zamanını yaşattılar, yaşadılar. Konuşma tarzları; tiradlardaki dalgalar; monotonsuzluk; mevzu olduğu gibi; müellifin istediği gibi almak ve vermek kudreti hüve hüvesine (teatre fransenin) Komedi Fransezin dünyaca meşhur ve makbul olan mektebini bütün parlaklıklarile gösteriyordu. Bize bir şey daha gösterdiler: O da elbiselerde bile o zamanı yaşatan şekilden ayrılmamış olmalarıdır. Tekrar ediyorum: Yukarıda isimlerini zikrettiğim iki san'atkâr meharet ve kudretlerinden kıl kadar kaybetmemişler; sahnede daima zinde ve kuvvetli kalmışlardır.

Bu tiyatroyu ve bu artistleri seyredenler meyanında bizim artistlerimizi görememek bedbahtlığını yüklendim. Eğer görememek keyfiyeti yalnız bana nasip oldu ise bu hicrana tahammül edeceğim; yani seyirciler arasında onlardan da vardı ama ben görmediysem demek istiyorum!... (yok böyle değil de haberin doğrusu şöyle!!) ise san'atkârlarımız bu misafirleri seyre lüzum veya imkân bulamamışlarsa tahammülü düşvar — güç bir eleme düşeceğimi itiraf ederim.

*

Geçen gün verilen bir piyesten çıkarken seyircilerden olup önümüze tesadüf eden bir guruptan şunları duydum. Elbiseleri kritik ediyorlardı. Söylemedikleri kalmadı: Böyle mi giyinilirmiş Fransada? Ne biçimsiz esvaplar getirmişler!! Fransada terziler bu mu imiş?! Bu oyun böyle mi oynanırmış?! İpolit yani Mösyö Martinelli bacaklarını göstermek için mi o kıyafete girmiş? Hemşiremle beraber bu yaveleri dinlerken hayretten ziyade merhamet hislerile üşüdük. Hele bu adamların konuştukları Fransızcanın yarılan başı gözüme büsbütün acındık! Evet bu adamlar ne Fransızca biliyorlardı. Ne de resini biliyorlardı. Ne de İpolitin ne olduğunun farkında idiler!! Yalnız onun bacağını görmüşlerdi? Sahnedeki elbiseleri kendilerinin zevklerine uyduramamışlardı. O kadar!!! Zaten böylelerine bu kadarı kâfiydi.

Hülâsa onlar mütalâalarını beyan etmekle eğlendiler biz de kendilerini dinlemekle eğlendik, tiyatrodan çıktık.

S. M. S.

BU NASIL TAYİN?

Tabii bizim bu işe karışmak haddimiz değildir. Lâkin nazarı dikkatimizi celbetti, bu nasıl olur? diye şaştık da not ettik:

Kültür Bakanlığı hizmetinde çeşitli vazifelerde bulunan İsmail Hakkı Tonguç isminde bir zat, Talim ve Terbiye âzalığına kadar yükselmişti. Şimdi öğreniyoruz ki; bu Talim ve Terbiye âzası Ankara Atatürk lisesinin orta kısım resim ve elişi öğretmenliğine tâyin edilmiş!

Biz, bu vazifeyi de küçümsüyor değiliz. Fakat, koca bir Talim ve Terbiye âzâsının âdeta tenzili rütbe edilir bir şekilde bir orta kısım öğretmenliğine nasıl tâyin edildiğine akıl erdiremiyoruz!

Acaba bu tâyinde şahsi sebepler, sempati ve antipatiler mi rol oynadı?

Çünkü, meselâ bir Danıştay âzâsına yeni bir vazife düşünürken insanın aklına bir büro şefliği gelmez de!

SUİİSTİMALLER

Orman işletmelerinde suiistimaller yapılmış, bir milletvekilinin sözlü sorusuna cevap veren Tarım Bakanı mühim açıklamalarda bulunmuş, bir zamanlar Orman Genel Müdürü bulunan Nâzım Baturla bazı memurlar hakkındaki tahkikat dosyasının Danıştayda olduğunu söylemiş.

Toprak Mahsulleri Ofisinde suiistimâl vâr, sanıklar mahkemede, Maden Tetkik Aramada yapılan suiistimâl dedikoduları Meclis kürsüsüne kadar getirildi; İskân işlerinde dönen dalavereler aradan seneler geçtikten sonra açıklanmağa başladı.

Bir gün eski Başbakan Refik Saydam, Meclis kürsüsünden bangır bangır bağırmıştı:

— Memurları A dan Z e kadar değiştirmek lâzım!

Şu suiistimâl haberlerine bakıp insanın şöyle diyeceği geliyor: Acaba rahmetli bütün bunları biliyor muydu?

Orman Suiistimali Hakkında

Meclise orman suiisimali hakkında sual takriri veren milletvekili şu sözleri söyledi:

★ Orman Genel Müdürlüğü akılları durduracak kadar masraf yapmaktadır. Uludağda iki muhafaza memuru evi vardır; her biri 35 bin liraya çıkmıştır. Kızılcahamamda iki buçuk milyon liraya lüzumsuz binalar yaptırılmıştır. Bunları yaptıranlar hâlâ mahkemeye verilmemişlerdir.

★ Biz, Bakanlara mesuliyet tanıyacak bir kanun çıkarmalıyız, öyle olunca herkes vekil olmak sevdasına düşmez!

★ 70 bin mikâb tomruk Adana ormanlarında çürümektedir.

★ Suiisimâl yapanların kanun pençesine verileceğini biliyoruz. Fakat bu iş beş senedenberi duruyor. Delillerin ortadan kaybolmaması için mesuller bir an evvel mahkemeye verilmelidirler.

SEVGİLİ OKURLARIMIZA

Bu sayımızdan itibaren ikinci sayfamızda geçen günlerin hadiseleri üzerinde durmağı faydalı bulduğumuzu saygılarımızla bildiririz.

Meşhur komik Şarlonun çok orijinal bir po

ACAYİP BİR TAYİN DAHA!

Milletvekilliğine seçildiği zaman memnuniyetimizi alenen bildirdiğimiz sayın Sadi Bekter'in Merkez Bankası Umum Müdürlüğüne tayin edildiğini gazeteler yazdılar.

Ertsi günü bir refikimize beyanat veren İstanbul milletvekili şöyle diyor:

— Gazetelerde, Merkez Bankası Umum Müdürlüğüne tâyinim hakkındaki yazıları okudum. Bu vazifeye tâyinime dair resmen bilgiye sahip değilim.

Bu nasıl iş? Bir milletvekilini, haberi olmadan bir memuriyete, kimler ve hangi hakla tayin ederler? Ya kabul etmezse, teşrii vazifesinden ayrılmazsa? diye bir düşünen yok mu? Hem de Kasım Gülek meselesi daha hatırlardayken...

Ya bu tâyinin âkibeti de onunkine benzerse?

MOLLA BEYİN BALDIZI

Yazan: Sermet Muhtar Alus

— TEFRİKA No. 23 —

— Hulki beyi bana sadık, gayri vefakâr sanırdım. Her çiçeğe konan hercailerdenmiş meğerse, senin de pirliğini, güzelliğini, ışveni, cilveni, ona göz yaşları döktürdünü söylüyor. İnan olsun darıldım ona; doğrusu lâzımsa sana da gücendim. Koca İstanbulda Mehveşimden başkasını bulamadın mı a vefasız?

Dürnev sahiye aldı:

— İlâhi kardeş, çocuksun sen. Hulki benim dünya ahiret biraderim; onu da bırak, eniştem sayılır ayol. Yer yüzünde bir o, bir ben kalsam ona bend olur muyum hiç?

Zampara Galip, Hulki beyin tertip ettiği bu gibi kadınlı, çalgılı, ziyafetlerde, bir arkadaşının yanına katılarak yalnız bir defa bulunmuştu. Gelir gelmez serbezane halleri, kabak çiçeği gibi açılışı, türlü yılışıklığı ile foyasını meydana çıkarmış, paşa zade ne mahiyette olduğunu anlayarak:

— Bu kerata yüz verilecek, meclisimize sokulacak mahlûk değil! demişti.

O cumartesi akşamı köprünün Boğaziçi iskelesinde sazende beylere rastlayınca, aralarından su sızmayan Neyzen Osmandan haberi almış, o da kafileye katılmıştı.

Beykoza kadar gider, ötekilerle beraber eve girer, koğmazlar ya; zaten pişkin, suratı mahkeme duvarı, kafa tutsalar da umurunda değil.

Oda kapısına perde asılması üzerine, sofada sazı dinleyecek kadınların yüksek kırattan olduğuna kanaat getirmiş; o gece düşeşe konacağına, hanımların en dilberile, dört başı mamur bir zevk süreceğine emin, sofanın tam karşısındaki koltuğa kurulmuştu.

Fesi, kaşta, parmakları bıyıklarında; kolalı yakalığı, boyun bağını çıkarmış, gömleğinin düğmeleri çözük, bem beyaz gerdanı, göğsü açık, gözleri perdeden saniye ayrılmıyor; fırsat kolluyor:

Çakıntının kızışmasını, etraftakilerin zom olmasını bekliyordu. İçki âlemindekilerin gidişatı malûm, ikide bir apteshaneye mekik dokurlar. Kimi su dökmeğe, kimi de horoz gibi ötmeğe, yani gasyan etmeğe.

Sıkışmış gibi yapar. Çatlayacak değil a, su dökmeği bahane ederek,

— Dışarıda kimse olmasın! falan deyip fırlar, sofadakileri gözden geçirir. Dönüşte, yalancıktan sendelerken perdeyi koparır, o dumanlı kafayla sandalyeye çıkacak, ipi tekrar bağlayacak babayiğit nerede? Beğendiği kadınla işi pişirdi gitti..

Hulki beyin ışretle arası hoş olmadığını söylemiştik. İki, nihayet, üç tekten öteye varmaz, hatırını kıramıyacak kimseler meselâ dildadesi, çok candan bir arkadaşı,

— Benim şerefime bir tanecik nûş etmez misin hayatım?

— Beni boynu bükülmüş bırakacak mısın gözüm nuru? diye kadeh tokuşturdular mı herçe bâd abâd içer, beş dakika geçmeden tavus kuyruklarını ortaya ferşeder, ardından kanapeye serilip leş gibi sızardı.

Zampara Galip bunu biliyordu. Geçen yıl, meclisinde bir defa bulunduğu gece paşa zade bu hale gelmiş, bağıl bağıl kusup mindere zıbarmıştı.

Hava kararmış, bahçede direğe asılı liiks, sazendelerin bulunduğu odanın karşısında, çok yakında olduğundan başka lâmba yakmağa hacet kalmamıştı. Sofadaki değirmi fitilli büyük lâmbanın aydınlığı küçük odalara da vuruyordu.

Neyzen Osman kısa bir taksimle uşşak'da karar kılarken, zampara Galibin teklifile saz. Hacı Arif beyin meşhur şarkısına girişti:

Meyhane mi bu, bezmi tarabhanei Cemmi
Peymane mi bu, efseri daratı haşem mi
Sakiymi bu, nevbadei bostanı cemali
eşki çemenistanı hiyebanı irem mi
Galip,
Mir'atı musaffa mı desem camı şarabın
İç gör ki safası ne imiş âlemi âbın

Nakaratını can-ı yürekten basıyor, Dürnev perdenin yamalarından en büyüğünün dikişni usulcacık sökmüş gözlerini deliğe yaklaştırmış, heyecandan göz akları kızarık, burun delikleri açıla açıla, sesi titreye titreye Huriye,

— Bu sedayı kimde duydun söyle diyordu. Gazelhan Nedim bey müstesna, bu savtın menendi nerede? Ne gelmişi var, ne geleceği. Üsküdarlı domates Ahmet bey, Fındıklılı Nuri, Mızıkai hümayunlu Hakkı, Galipciğimin yanında hiç kalır. Hele Ayıboğan Saimin medetleri tıpkı damızlık boğaların böğürtüsüne benzer.

Perdedeki deliği sezen Hulki beyin tepesi atmış, Dürnevin marifeti olduğunu anlamış, benzi uçmuştu. Kâğıtta renk var, onda yok. Fikrinde düşünceler kaynıyor:

Rezile ile Huriyi bundan böyle temas ettitrmemeli. Karı mikrop, kolera, veba mikrobundan daha tehlikeli. Gül gibi tazenin zihnini çeler, seyyiat ile aşılar; kötü yollara düşmesine, felâkete uğramasına, illetler kapmasına sebep olur. Esasen mel'unenin bu evde işi neydi? Çağırılması abesti. Huriye yalnız gelemez miydi?.. Gelemezdi ya; yalıdan bir başına çıksa şüphelenirlerdi tabii...

Yılışık bir insan olan Galibi atlatmak için Hulki bey ile Saim bir çare arıyorlar...

(Roman resimlerinden)

Şu ciheti de unutmuyor: Dürnev olmayaydı, teşvik etmeyeydi, Üsküdar kayık yarışı düzenlerini kurmayaydı Huriye buraya adımını atamazdı ki. Fenlenmiş, sıyrık kadınlardan, Sultan Bayezit, Bülbül deresi sürtüklerinden mi ki ?

Zampara Galibin Kara kedi gibi araya girmesine, rahat ve huzurunun kaçtığına fena halde kızıyor; kapıdan girerken ters yüzü çevirmediğine,

— Ar ve haya yoksulu habis defol, cehennemin fırınlarına git! demediğine çok pişman oluyordu.

Pençerenin önüne yürüyerek Saimi çağırdı:

— Gafil bulunduk, bu ırz düşmanı çapkını içimize soktuk. Dürzü boyuna çekiyor, cıvıyacak; göreceksin ne taşkınlıklara başlayacak!

Ayıboğan, cevabı yapıştırdı:

— Kılın bile kıpırdamasın, ben buradayım!

— İçirip içirip, küfelik etsek, bostanın bir kenarına bıraksak, bahçıvanlar hırsız sanıp veriştirseler köteği...

— Katırın çalgıcılara hükmedişine, şunu çalın, bunu çalın diye carta curtasına mı bakıyorsun? Kulağına bir diskor geçeyim, (ulan tayıncı kendine gel yoksa karışmam!) diyeyim, muma dönmezse namerdim!

— Horozlanmağa kalkışırsa?

Saim, kilise direği gibi ensesine şap şap vurarak, koca pazularını, balyoz gibi yumruklarını gösterdi:

— Bu meretler ne diye duruyor? İki değil, bir kere beyni balâsına ineyim, gökte Dubbü ekber, Dubbü asgar, kutup yıldızı saydırmazsam kafamı Kasımpaşa lağmına sokarım!

— Patırtı gürültü çıkarmak doğru değil. Benimki belki korkar, cinayet minayet olacak diye ihtimal bayılır. Ağzımızın büsbütün tadı kaçar, gecemiz zehir zemberek olur.

Saim, el pençe divan durdu:

— O halde emret!

— Hadi höt, mötle hergeleyi evden dehledik. Herifin tanıdığı çok Ya Büyükdereye, Yeniköye filan atlayıp dişlilerden birine, x paşaya, veya Y beye yanaşıp meseleyi açarsa?...

Ayıboğan, nihayet çareyi buldu:

— Öyle ise çık beş adet sarı kızı!

Mirasyedi bey, hele bu gibi müşkül mevkide, para esirgeyenlerden mi? Beş lirayı hemen verdi.

— Tamam!.. İtoğlu itin dini imanı evvelâ para, saniyen karıdır. Sarı kızları birer ikişer koyarım avucuna; talimli maymuna döner, fino köpeği gibi salta durur...

(Devamı var)

İsviçreye Mektup

Bu hafta da Gazeteci-şaire Bayan Gentille Arditty - Püller'in Fransızlar şerefine verdiği kokteyle gittim. Bayan Püller "minarelerin gölgesinden,, sonra "nar bahçelerinde,, isimli bir kitap daha neşretti. Bilhassa kadınların çok hoşuna giden bu şiir demetinde Bayan Püller aşkdan, kinden ve tabiatın çeşitli güzelliklerinden faydalanmasını bilmiş. Atlas Sinema ve Tiyatrosunda temsiller veren san'atkârlardan Madam Ventura ile Martinelli bu Şark hayranı kadının da şiirlerini Bodler ve Verlenle aynı safta tutarak bizlere sundular. Ne mutlu değil mi?

Gelelim Kokteyle. Bir kaç modern piyes göreceğiz diye sevinirken, bize yine temcit pilavı gibi Fedri sunan Fransız trupunun hemen bütün üyeleri orada idi. San'atına hayran olduğumuz Madam Venturayı bu münasebetle yakından görmek ve tanımak fırsatına da orada nail oldum. Bu san'atkârı sahnede ve hayatta gören kadınlar hiç durmasınlar tiyatroya intisap etsinler, ihtiyarlık denilen heyûla galiba kadınların peşini ancak sahnede bırakabiliyor. Ev sahibesi her zamanki gibi nazik, zarif ve çok şıktı. Bilmem neden ben bu kadını hep eski Mısır Kraliçesi Nofrette'ye benzetirim. Elinden binlerce san'atkâr geçmiş olan sabık don Juanlardan Bay Arditti ise her dem taze, her zaman mültefit. Bayan Arditinin siyah kürklü kahve rengi elbisesini kendi hesabıma pek beğendim.

Davetliler arasında Holanda Bankasının müdürü ve yine bir yolcu bekleyen cici karısı: nefis zümrüd küpelerile Madam Coldenberg: Daima güzel, daima şık Bayan Tör; Parti işlerine karıştıktan sonra bir kat daha sempatik olan Bayan Nazlı; daimi dostumuz ve san'at muhibbi Şeref: Martinellinin peşini bırakmayan ve bıyıkları henüz terlemiş (!) Gregor; Lüsyen Hâmid: Madam Taranto; Portekiz konsolosu Jak Abravanel ve diğer bir çok konsoloslarla yetmişe yakın insan. Bayan Püllerin misafirlerini birbirleriyle tanıştırmasındaki sabır ve maharetine hayran olmamak kabil değil. Bu kokteyl o kadar güzel ve o kadar muvaffak olmuş bir kokteyldi ki tadı damağımda kalsın diye ona ihanet etmiyeceğim ve artık bu sene için kokteyl faslını kapatacağım dostum.

Hoşça kal...

FİTNE FÜCUR

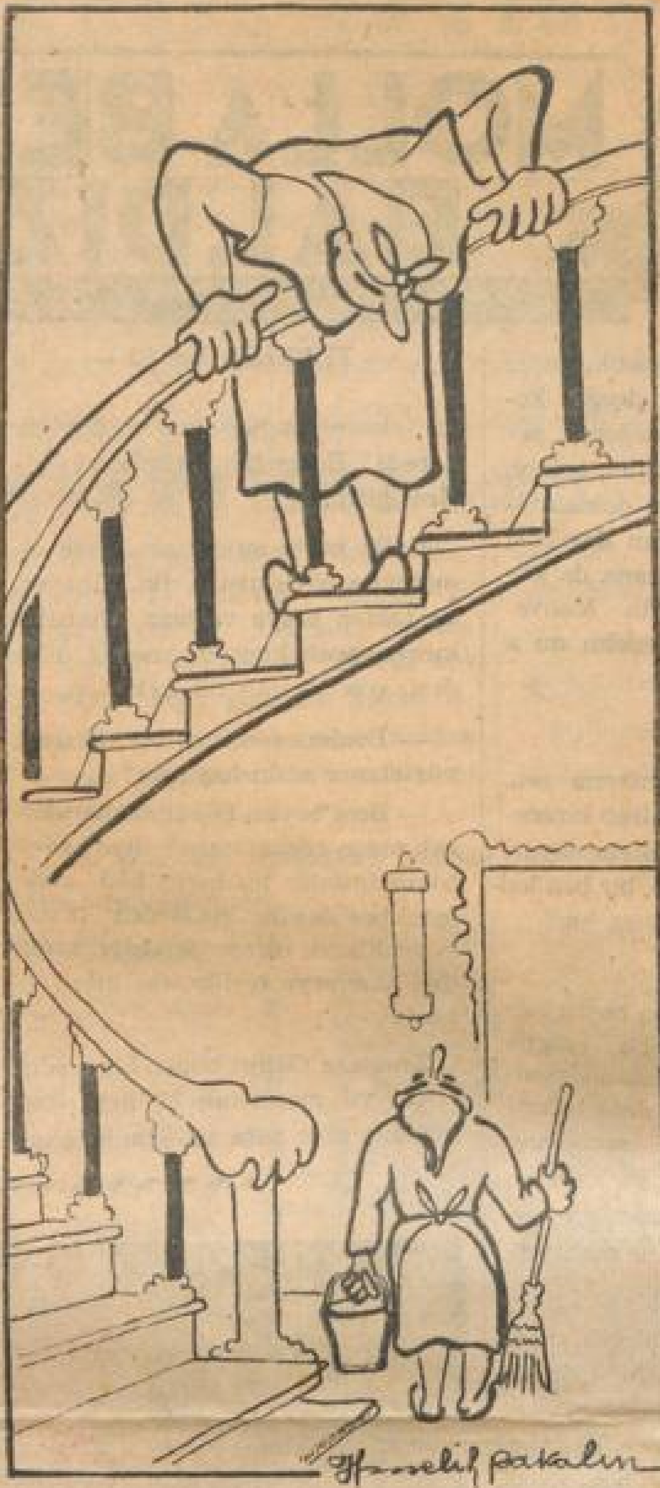

— Ayşe gız, bu sabah sütcü gelmedi mi?
— Nasıl gelsin ayol, akşam sular kesildi!

Fetih Yılına Hazırlık

İstanbulun 5 asırlık fetih yılı hazırlıklarını kimler yapıyor? Ekseriyetle memurlar! Peki acaba memur olmayan, nasılsa ve nedense resmi bir sıfatı haiz bulunmıyan binlerce münevverin, edib, san'atkâr ve fen mütehassıslarının söyleyecekleri bir fikir yok mudur? Hele on senedir bu bahis üzerinde kafa yoran, hükûmeti teşvik eden ve meselenin ehemmiyeti üzerinde durar maruf kalem erbabının çorbada kaşığı bulunmamalı mıdır?

Matbuata yalnız hürriyet vermek de yetmez; irfan bakımından değerini de kabul, tastik ve bundan istifade de lâzımdır.

Amerikada Sakız Sarfiyatı

Resmi istatistik dairesinin neşriyatına göre 1949 senesi zarfında Amerikada 148 milyon dolar kıymetinde sakız sarfedilmiştir. Yani adam başına bir dolar sakız masrafı!

DOĞRU SÖYLE

— Biliyorsun, babamı razı etmek için çok zorluk çektim. Doğru söyle: eğer red cevabı verseydi ne yapardın?

— Bir haftaya varmaz iflâs ederdim!

— Atlantik paktı sayesinde tehlikeler uzaklaşıyorlarmış!
— İyi ama onlar zaten uzakta değilermiydi?!.

KIRPININ dikenleri

Pabucu Dama Atı... «Bu...aca» lar...

Başımıza şimdi bi... isim aramak, is...
"Acaba kimdir? Şu m...„ diye düşünmek, ...
turmak, muamma çöz... derdi çıktı.

Gazetey...oruz, mühim bir m...
zakere ...tafsilâtına rastlıyor...
le okum...başlıyoruz. Fakat bi...
kılıp ka...z. Alıyor bir merak...
— Bil... madeninin keşif r...
...asına verdiği iddia...
leyip d... Nenin nesidir?
yan memur kimdir ...r. Sual takririni ve...
İsim gizli tutu... söyleyemiyor.
yetiştiren Bakan ... Ankarada o is...
Söylenmiyor ... Sadece basit gazet...
yok; burada da bile...mdir, sırdır.
için o cihet gizlidir... sırrı, kukla sırrı,, d...
Frenkler "hükm...
bir şey, işte ... Metrûke,, den mal ...
Simdi de bir "E...nden mühim... Zira ...
selesile karşılaştık. ...küsur bin altın — ...
Tekelioğlu, bir şahs... rayicle 28 milyon ...
kıymetinde, yani bu...rmüş.
de emvali olduğunu ...
Kimmiş bu mi... Salih ağa olduğunu ...
Güç belâ adının Ko...dik, öğrendik ama ...
(Vatan) gazetesinde ...yar: Bu Salih Ağa ...
yine isim muammalı ... bulunan ve An...
daha düne kadar K...manı olan bir eski ...
karada muazzam bir ...
vekilin kayın pederi ...
Kimdir bu Ba... Ayvalıkta da usul...
İş bu kadar ...vekil namına yap...
büzavedesinin de ...
olunmuş.
Kim ola bu vekil ...dan daha sıkı tut...
İsim sırrı, dev... Sanki o Salih Ağa...
yine de herkesin a... kazandığı söylenen ...
kanla zeytin müzay...met. Partiler, ticar...
ler olduğu Meclis ...dikoducular, propag...
çevreleri, bosboğaz...r mu?
miyor, her tarafa ...di isile elcile, mais...
Bilmeyenler an...nıf da zaten canınd...
gul ufak bir sınıftır ...sa yapanlar! Kim...
— Aman, ne y...
sun! ...r. Esasta kimse bak...

Deyin ...
beslem...abah gazeteyi açın...
Artık ...kar gibi suiistima...
sütun...ve araştırmağa baş...
göz at...dam? Kim o bayan...
— Kim...
kaynata? Kim ola da...ni bir eğlence sütu...
Pek meraklı ve ...basma kalıp (bulm...
dı ve muhakkak ki ma...
bucu dama atıldı!

Yakında Nel... Olacak...

Nostradamus'un meşhur ...kitabındaki esrarlı ...
günü iddia eden bir âlimin de... göre:

★ Sovyet diktatörü Sta...lecek on beş ay için...
çekir ve Ruslar sureti kat'... atom bombasının sır...
lerdir!.

★ Fransada iki seneye ...General de Gaulle ...
lâl elde etmek teşebbüsüne ...k, fakat, büyüklüğ...
yaca tanınan bir şef tarafın... Lobusu önlenecekti...
Fransız krallarından birin...ndandır ve Reim...
taç giyecektir!.

★ Aynı şefin idaresi ...Avrupa bir federasy...
lecek ve sınıf farkı kalkacak...

★ Lâkin bu şef zuhur ede...üç seneye varmay...
yeni bir umumi harble mahv...tir!.

KİRPİNİN dikkatleri

Pabucu Dama Atılan «Bulmaca» lar

Başımıza şimdi bi... isim aramak, isim bulmak,
"Acaba kimdir? Şu n... diye düşünmek, sorup soruş-
turmak, muamma çö... derdi çıktı.

Gazetey...oruz, mühim bir meselenin mü-
zakere ...tafsilâtına rastlıyoruz; dikkat-
le okum...başlıyoruz. Fakat bir yerinde ta-
kılıp ka...z. Alıyor bir merak:
— Bil... madeninin keşif raporunu giz-
leyip d...asına verdiği iddia edilen ba-
yan memur kimdir a...Nenin nesidir?
İsim gizli tutul...r. Sual takririni veren de, cevap
yetiştiren Bakan d... söyleyemiyor.
Söylenmiyor a...za Ankarada o ismi bilmeyen
yok; burada da bil...Sadece basit gazete okuyucusu
için o cihet gizlidir: ...emdir, sırdır.
Frenkler "hüküm...rrı, kukla sırrı,, derler: böyle
bir şey, işte
Şimdi de bir "E...Metrûke,, den mal alanlar me-
selesile karşılaştık. ...nden mühim... Zira milletvekili
Tekelioğlu, bir şahs... küsur bin altın — lira değil! —
kıymetinde, yani bu...rayicle 28 milyon lira değerin-
de emvali olduğunu ...rmüş.

Kimmiş bu mil...Salih ağa olduğunu
Güç belâ adının Ko...ndik. öğrendik ama
(Vatan) gazetesind...var: Bu Salih Ağa
yine işin muammalı t... bulunan ve An-
daha düne kadar K...mamı olan bir eski
karada muazzam bir ...
vekilin kayın pederi ...
Kimdir bu Ba... Ayvalıkta da usulsüz zeytinlik
İş bu kadarl...vekil namına yapıldığı iddia
büzavedesinin de ...
olunmuş.
Kim ola bu vekil...dan daha sıkı tutuluyor. Lâkin
İsim sırrı, devl... Sanki o Salih Ağanın damadı Ba
yine de herkesin a... kazandığı söylenen vekilin kim-
kanla zeytin müzav...ret. Partiler, ticaret ve iktisat
ler olduğunu Mecli...dikoducular, propagandacılar bil-
çevreleri, boşboğazl...r mu?
miyor. her tarafa y...di işile gücile, maişet derdile meş-
Bilmeyenler an...nıf da zaten canından bezmiş:
gul ufak bir sınıfur...sa yapanlar! Kimler olursa ol-
— Aman, ne y...
sun! ...r. Esasta kimse hakkında iyi zan
Devir ...l...

beslem...abah gazeteyi açınca (bulmaca)
Artık ...kar gibi suiistimal haberlerine
sütun... ve araştırmağa başlıyoruz:
göz atı...dam? Kim o bayan? Kimmiş şu
— Kim...
kaynata? Kim ola da ...ni bir eğlence sütunu daha açıl-
Pek meraklı ve y...basma kalıp (bulmaca) ların pa-
dı ve muhakkak ki m...
bucu dame atıldı!

KİRPİ

...akında Nele... Olacakmış ?

...stradamus'un meşhur ...kitabındaki esrarlı sözleri çözdü-
...dia eden bir âlimin d... göre:

Sovyet diktatörü Sta...ecek on beş ay içinde vefat ede-
... Ruslar sureti kat'... atom bombasının sırrını öğrenmiş-

Fransada iki seneye ...General de Gaule iktidar mevki-
... etmek teşebbüsüne ...ak, fakat büyüklüğü bütün dün-
...nınan bir şef tarafın...bbüsü önlenecektir. Bu şef, eski
... krallarından birin...ndandır ve Reims kilisesinde
...ecektir!.

Ayni şefin idaresi al...Avrupa bir federasyon haline ge-
...e sınıf farkı kalkacak...

Lâkin bu şef zuhur ed... üç seneye varmayacak, dünya
...bir umumi harble m...tır!.

Bir dokun...

SIKINTILAR!

Amerikadan satın alınan ve hâlâ orada tamir edilmekte olan gemiler hakkında salâhiyetli bir azatın verdiği izahatı gazetelerde okuduk.

Altı gemi için yalnız tamir masrafı olarak Amerikan tezgâhlarına 14 milyon lira vermeyi taahhüt ettiğimizi; bunları çok daha ucuza tamir ettirmek mümkünse de kredi sıkıntısı yüzünden yüksek fiatı kabul etmek mecburiyetinde kalındığını bildiren salâhiyetli zat, bu kadar para ile altı tane yep yeni gemi satın almak kabil olduğunu da söyledikten sonra şöyle diyor:

"— Yeni gemiler de satın alabilirdik amma, bize bu kadar gemi yapacak tezgâhlardan kredi bulamazdık.,,

Yine bu salâhiyetli zat, Amerikadan satın alınan gemilerin mazotla işlemesinin büyük bir mahzur teşkil ettiğini, zira dışarıdan gelen mazotun, kendi topraklarımızdan çıkan kömürden çok pahalı olduğunu söylüyor ve ilâve ediyor:

"— Tamir olunan altı geminin iç hatlarımızda çalışmağa başlamasile bir müsavatsızlık husule gelecektir. Meselâ ayni seferi yapan iki gemiden, kömürle işleyenden daha az, mazotla işleyenden daha fazla navlun almak icab edecektir ki bu gülünç bi şey olur. Fakat ne yapalım ki kömür sıkıntısı yüzünden mazotlu gemi almak mecburiyetinde kalmıştık.,,

Tamir işinde kredi sıkıntısı, mazot işinde kömür sıkıntısı. Şu iki sıkıntı arasında yapılan acaiplikleri görüyorsunuz ya! Kömür sıkıntısı yüzünden, mazotla işleyen altı tane eski tekneyi satın al ve kredi sıkıntısı yüzünden bunların tamirine 14 milyon lira harca.

Gemilerin satın alma bedellerini, bunları almak için Amerikaya gönderilen müteaddit heyetlerin masraflarını ve tekneleri Amerikadan getirmek üzere gruplar halinde giden kaptan ve tayfaların tayyare ücretlerini de tamir parasına ilâve edince altı geminin bize kaça mal olduğunu varın siz hesap eyleyin!

Demek ki bu paraların bol keseden savrulmasının sebebi "SIKINTI,, imiş.

Fen, dev adımlarile ilerliyor. Tıb sahasında her gün yeni yeni keşifler yapılıyor, müzmin dertlere deva bulunuyor.

Ah, Şu "SIKINTI,, hastalığına da bir ilâç bulsalar da bizi bu sıkıntı acaipliklerinden kurtarsalar, diyeceğim amma buna da dilim varmıyor.

Düşünüyorum: hakikaten sıkılıyor muyuz?

Yok canım, bir az sıkılsak bu kadar acaip, bu kadar gülünç işler yapamayız ki!

Cemal Refik

HAPİSHANELERDE KUMAR OYNANIYORMUŞ (Gazeteler)

— Olurmu ya!.. Evde kumar oynarsanız elbette enselenip içeri tıkarlar.... Orayı hapishane mi zannettiniz?!

JANDARMALAR HAKKINDA

Kastamonu vilâyetinin bir köyünde halk arasında orman meselesi yüzünden bir ihtilâf çıkmış. İşe el koyan jandarma çavuşu — iddia edildiğine nazaran — bir kısım köylüleri himaye etmiş, ötekilerden dört kişiyi hemen yakalamış, iplerle bağlatmış, ricalara kulak asmamış; onları, yarı bellerine kadar karlara bata çıka kaza merkezine göndertmiş. İş bu kadarla da kalmamış, köylüler karlar içinde titreşirlerken, jandarmalar gramofon çala çala onların bu hallerine kahkahalar savurmuşlar.

Doğru çıkmamasını temenni ettiğimiz bu zalim iş, eğer hakikatse, yeni Jandarma Genel Komutanına düşen ağır bir vazife vardır: jandarmalardaki zihniyeti, süratle demokrasi fikrine uygun bir şekilde ayarlamak. Onlara anlatmak ve öğretmek lâzımdır ki: Jandarma halkın hizmetindedir, ona zulüm yapamaz. Yapan olursa süratle cezaya çarptırılır.

Jandarmalar hakkında sık sık görülen bu kabil haberler, vatandaşlara Osmanlı imparatorluğundaki zorbalıkları hatırlatmağa başladı; dikkatli olalım. İcabeden tedbiri çabuk alalım...

VAŞİNGTONDA CAMİ

Vaşingtonda bir caminin temeli atıldı. Krokisini gazetelerde gördük. Hangi üslûba uygun olduğunu enli bilir. Kubbesiz ve kalın, kule biçiminde minareli oluşuna göre Arap tarzında...

Nerede Türk cami üslûbu? O haşmetli kubbe ve narin minareler? Asıl tuhafı Vaşington camiinin minaresi binanın ortasındadır, tekdir ve filimlerde seyrettiğimiz uydurma (Binbir gece) dekorlarını hatırlatmaktadır.

Camilerimizin güzelliğini görmeyen gözlere şaşarız.

Fare, Kaplan Olamaz

Küçücük bir fare, daima müthiş bir korku içinde yaşardı. Kedi korkusu. Günün birinde naad olsa kedinin eline geçerek parçalanacağını düşünür, bu üzüntü ile ne gece ne gündüz bir saniye bile rahat edemezdi...

Sihirbazın biri bunu görüp acıyarak bir işaretle, onu kedi şekline sokar...

Kedi olan farenin pek kısa bir zaman kalbi ferahlar, fakat bu sefer de kedinin en büyük düşmanı olan köpek korkusu başlar.

Bunu gören sihirbaz, bu sefer de kediyi köpek yapar.

Artık kendisi de köpek olduğundan, tabii hemcinslerinden de korkmaz, korkmaz ama olur a günün birinde bir kaplanla karşılaşacak olursa!

İyiliğini sonuna kadar devam ettirmek isteyen sihirbaz, bu sefer de köpeği kaplan yapar...

Artık hiçbir hayvandan korkmayan kaplan, ormanda azametli bir kaç adım atarak kuyruğunu saklatır... Birden bire kulağına bir ayak sesi çalınır.. "Avcı!,, ..., sakın avcı olmasın, ya beni bir kurşunla yere serer se?,,

Bunu gören sihirbaz, kaplanın karşısına dikilir:

— Seni daima daha büyük daima daha kuvvetli olan korktuğun hayvanların şekline ve kuvvetine getirdim... Fakat ben senin yalnız şeklini değiştirebildim, ruhun hiç değişmedi. Yine eskisi gibi korkak bir fare ruhu kaldı. Öyleyse sen yine fare ol. Benim elimden bu kadar fazlası gelmez.

TAKMA DİŞ

Kanadanın So-Sent-Mon şehrinde bir takma diş zavallı bir âşıkın hayatına mal olmuş. Jorj Hatfild adında iyi bir aileye mensup, dürüst bir delikanlı kendi ayarında bir kıza gönlünü kaptırmış. Gel zaman, git zaman, işi büyüklerine açmış ve bir sürü engel aştıktan sonra, nişanlanmağa muvaffak olmuş.

Bir pazar günü nişanlısı, şehir dışındaki köşklerinde ziyarete gelen Jorj Hatfild'i bahçeye çıkarmış ve Havva anamız gibi, ağaçtan kopardığı bir elmayı ikram etmiş. Genç adam, aşk dolu bir gülümseme ile meyveyi almış ve ağzına götürmüş. Derken "çakır-çukur,, bir sesle beraber, delikanlının takma olan üst damak dişleri elmaya gömülü olarak meydana çıkmış. Aşırı romantik olan genç kız, bu manzaradan iğrenerek acı bir feryad koparmış ve adamı oracıkta bırakarak hemen eve kaçmış.

Hiç bir ısrar, yalvarma, yakarma para etmemiş; Âdem babamızın cennetten koğulmasına sebep olan elma, Jorj Hatfild'i mâbudesinin evinden dehletmiş.

Müthiş bir teessüre kapılan delikanlı doğruca eve dönmüş ve babasının tabancasını kaptığı gibi, namluyu ağzına dayamış ve ateş etmiş. Fakat aksiliğe bakın ki, takma dişlere çarpan kurşun acaip sesler çıkardıktan sonra, dilini delerek tavana saplanmış.

Genç adam, yaşamasına da, ölmesine de engel olan bu dişleri ağzından çıkardığı gibi ayaklarının altında ezmiş..

AYA EĞLENCE SEFERLERİ BAŞLAYINCA

— Ay, güzel yer ama pazar günleri gelmiyelim. Çukurlar dolu oluyor!

"Fransız karikatürü,,

NİKÂH DAİRELERİNDEN HAYAT SAHNELERİNE

ERKEKLİK GURURU

— 58 —

Genç kadın ırkilerek döndü. Şevki bey gülümsemeğe çalışıyor, fakat göz bebeklerinde ihtiras şimşekleri parlıyordu. Titrek bir sesle:

— Nereye gidiyorsunuz, dedi. Niçin benden kaçıyorsunuz? Bir fenalık mı hissettiniz?

Firdes devrilmemek için bir adım daha atıp duvara yaslandı. Elini göğsüne bastırarak bir kaç defa yutkunduktan sonra korkudan değirmi açılan gözlerini Şevki beyin gözlerine dikti:

— Benden ne istiyorsunuz? Bırakınız beni.

— Sinirlenmeyiniz Firdes hanım. Neden bu kadar heyecanlandınız? Buyurunuz, yerinize oturunuz, sükûnetle konuşalım.

— Sizinle ne konuşacağım? Onlar nereye gittiler? Niçin gelmiyorlar?

— Onlar da şimdi gelirler, Firdes hanım. Oturunuz, size söyliyeceklerim var. Çok mühim bir mesele üzerinde konuşacağız.

— Benim konuşulacak hiç bir işim yok.

— Nasıl yok, küçük hanım İstikbalimiz, saadetimiz üzerinde görüşeceğiz. Titriyorsunuz, sinirleriniz bozuluyor. Lutfen oturunuz, asâbınız yatışsın, ondan sonra bu mühim işimizi müzakere edelim, karar verelim, yapacağımız şeyler hakkında bir proğram hazırlayalım.

Kapıya yaklaştı:

— Hah, işte, onlarda geliyorlar. Rica ederim oturunuz da bizi bu vaziyette görmesinler.

Genç kadın yavaş bir sesle yürüdü, sandalyeye oturdu. Şevki bey de yerine gitti.

— Ha şöyle, rahatınıza bakınız. Telâş edecek bir şey yok. Şimdi söyleyiniz bakalım, evvelâ hangi taraftan başlayacağız. Sizin mahkeme işi var amma o ne zaman olsa halledilir. Biz kendi yapacaklarımızı kararlaştıralım.

Firdes cevap vermiyordu. Gözlerini kapıya dikerek sordu:

— Haniya, hâlâ gelmediler.

— Merak etmeyiniz, hanımefendi. Şimdi gelirler. Konuşacaklarımızı onların dinlemelerine lüzum yok. Bizim vereceğimiz kararlara kimse itiraz etmez.

— Benim konuşacak hiç bir şeyim olmadığını söyledim. Buraya bir şeyler konuşmak için değil, annenizi görmek için geldik.

Şevki bey kalktı, iki kadeh rakı doldurup birini Firdese uzattı:

— Alkol insanın sinirlerini yatıştırır. Hadi bakalım, karşı karşıya birer kadeh alıverelim.

Genç kadın elile red işareti yaptı.

— İçemem. Gideceğim ben.

— Aman efendim, ne acele ediyorsunuz? Müsaade ediniz de şu kadehi kendi elimle sizin ağzınıza sunayım.

— Ne münasebet? Siz çıldırdınız mı? Bu nasıl...

Kendi kadehini bir yudumda içen Şevki bey dudaklarını şapırdatarak kadına sokuldu.

— Pekâlâ, mademki siz içmiyorsunuz, bana bir meze veriniz.

Elini Firdesin ensesine uzattı, ihtirasla soluyarak eğildi. Kısık sesi bir iniltiyi andırıyordu:

— Haydi şekerim, meze...

Ce. Re.

(Devamı var)

Sarışın mı, Siyah mı ?

Geçenlerde Londralı bir genç, bir hayli ıztırap çektikten sonra, sevdiği bir kızla evlenmeğe nail olmuş... Birbirlerine tapar çiftler balaylarını geçirmek üzere İskoçyaya gitmişler. Bir hafta, on beş gün kumrular gibi koklaştıktan muhabbet kuşları gibi cıvıldaştıktan sonra, Londradaki evlerine dönmüşler...

Şehre varışlarının ikinci akşamı, sevgilisinin hasretile çırpınan delikanlı eve döndüğü zaman bir de ne görsün? Taptığı insan gitmiş, yerine bir zenci gelmiş... Genç kadın bir Hotantalıya benzemekle beraber, sarı lepiska saçlarını muhafaza ediyormuş... Neye uğradığını bilemiyen adam sıkıntıdan sarılığa uğramış ve günlerce ateşler içinde çırpınmış... Bir yandan hastalıkla boğuşurken, bir yandan ne yapacağını düşünürmüş. Bir kaç kere, kadını boşamağı tasarlamış, sonra vazgeçmiş.

Nihayet, aile dostlarından biri bir doktor tavsiye etmiş. Bu mütehassıs, bu işin fluorin maddesile bir zehirlenme neticesi meydana geldiğini tesbit ederek tedaviye başlamış, İngiliz dilberine güzelliğini ve aile saadetini iade etmiş. Artık, adamın sevincini siz tasavvur buyurun...

ERKEK DOĞURUR MU?

Son günlerde Kanadanın Toronto şehri Hukuk mahkemesinde eşine güç rastlanılır bir dâvaya bakılıyormuş. Ne gibi bir karar verileceğini şimdiden kestirmek her babayiğidin harcı olmasa gerek. Mesele şu:

Bayan Z..., kocasının kendisile yersiz bir rekabette bulunduğundan şikâyet ederek bir boşanma dâvası açmış bulunuyor. Tabii akla, bir kocanın karısile rekabet etmek için, ya mutfak işlerine burnunu sokacağı, ya dikişe el atacağı, yahut da çocukları terbiye edeceğim diye bir sürü nane yiyeceği gelir; değil mi? Hayır!.. Bayan Z... nin kocası bunların hiç birini yapmamış.. O, bu işde çok daha ileri giderek gebe kalmış... Mide bulantılarile, aş ermelerile tam bir gebelik....

Hâdise şu şekilde cereyan etmiş: Bay Z... patinaj yaparken sırt üstü yuvarlandığı bir gün garip bir illete uğramış; karnında müthiş ağrılar hissediyor, midesi bulanıyor, olur olmaz şeylere karşı içinde bir istek duyuyormuş... Nihayet, bu durumdan meraklanan kadıncağız kocasını hastahaneye kaldırmak zorunda kalmış. Röntgen muayenesinde, karnında bazı garip şeyler göze çarpınca, operatörler hastayı ameliyat masasına yatırmışlar, ve neşteri basmışlar. Bir de ne görsünler; Bay Z... nin karnında gelişmiş dişleri, lüle lüle saçlarile bir cenin outrmakta...

Şimdi, bütün Kanadalı doktorlar, bu hâdisenin ender olmakla beraber yegâne vak'a sayılamıyacağını söyledikleri halde, Bayan Z... "Çocuk doğuran bir adamla yaşayamam" diye dayatıyor, Hukuk mahkemesi ise nasıl bir karar vereceğini kestiremediğinden boyuna celseleri tâlik ediyormuş..

BALO ÇIKIŞI

Kadın — kocacığım, görüyorum ki sen benim kadar eğlenmemişsin!

"Fransız karikatürü,,

BİR MAHKÛMİYET KARARI

Londrada bir hâkim arkadaşının burnunu ısıran birini 30 gün hapse mahkûm etmiştir. Kararda şöyle denilmektedir:

"Isıran şahsın bu hareketi İngilizliğe hiç uygun değildir. Binaenalyeh......

KISA HİKÂYE

Kaş Yapayım Derken...

Pehlivan yapılı kör Hafız, Naciyesi ile bu fukara mahallesinin gören insanlarından daha mesuttu. Kalın sopası ile mahalleyi ezbere dolaşır, mevlût okur, hatim indirir, paracıklarını getirir Naciyesine teslim eder, memnun ve mesut yaşar giderdi.

Naciyesi 45 lik bir şehvet küsbesi.. Fındık Naciye, kısır Naciye, koçek Naciye gibi lâkabları vardı. Dört kocadan arta kalmış, Hanyasını, Konyasını gezmiş, feleğin çenberinden geçmiş, nihayet kırkında bir poso halinde gelmiş, mahallelinin tensibi ile, Kör Hafızın ışığı olmuştu.

Kör Hafızın ciğerlerinden kopup gelen bir: "Naciyem!,, deyişi vardı. Naciyesinin her halini; düğünlerden sabaha karşı eve dönüşlerini; bazan loğusalarda günlerce kalmasını, her şeyini hoş görür, ses çıkarmazdı. Velâkin kızdığı zamanlar:

"Kör musibet! Senin kahrını çekiyorum da yine de bana kem küm ediyorsun ha!.. diye avaz avaz bağırışı yüreğine işlerdi. İlle iş:

Seni bırakıp gideyim de ne hâlin varsa gör!

Raddesine geldi mi Hafız yelkenleri suya indirir. Naciyesinin kulu kurbanı olurdu.

* * *

Türedi zenginlerden Bacak Kadri yeni adı ile Kadri bey, bir yaz gecesi, hususî otomobili ile Edremitten dönüyordu. Mehtaplı gece Bacak Kadrinin de ruhuna tesir etmiş olacak ki içinin bilmem neresinden bir ses ona şöyle fısıldadı:

"Ey Bacak Kadri, Edremitten 40 bin daha vurdun, dönüyorsun.. Altında hususi.. Bir az sonra apartımanın balkonunda demleneceksin.. Korkmuyor musun? Eski mahallene dönüp bakmıyorsun bile.. Bir iyilik yap ki herkes seni hayırla yâdetsin... Dua al... Meselâ.. Meselâ şu Kör Hafız... Kaç defa doktorlar gözünün iyi olacağını söylemişlerdi....,

* * *

Dört gün sonra Kadri beyle Kör Hafız Balıkesirden hususiye bindiler. Ertesi gün öğlen sonu Beyoğlunda, vizitası 15 lira olan meşhur Dr. Hâzık Soyanerin muayenehanelerinde idiler. Doktor, Kadri beyin bam teline basarak tavlıyordu:

— Beyefendi, gözlerini açarım. sizden benden iyi görür. Hem bir haftada taburcu ederim. Bünyesi çok sağlam. Ancak... Bu kompleks bir oftalmoloji operasyonu olduğu için çok enteresan ve önemli bir iştir... Peşin 500 lira alırım...

* * *

Ayrıldıklarının tam üçüncü haftası, gece, geç vakit Balıkesire indiler. Kör Hafız, haftalardır, artık dünya ışığına kavuşmuştu. Velinimetine minnettarlık titreyişi dolu heyecanlı sesiyle son bir ricada bulundu:

— Kadri beyim, dedi, sen beni bizim eve çıkan köşe başına götür, ben gözlerimi kapar, doğru evi bulurum. Sopam da yanımda... Naciyeme birden görünmek istiyorum.

Kadri bey eski mahallesine hâs bir kahkaha attı:

— Peki öyle olsun Hafız!

Tuhaf şey... Evi bu basık, yamrı yumru kulübe mi idi? İmkânsız.. Fakat eli ile yoklayarak dış kapunun sürgüsünü açmış, avluya girmişti. Yanılmasına imkân yoktu. Hem her zaman oda kapısına kadar on beş yirmi adım yürüyordu. İşte kulübe o kadar ilerde, karşısında idi. Kapının oldukça açık tahta aralıklarından solgun bir lâmba ışığı sızıyordu. Demek Naciyesi daha yatmamıştı. Belki de yalnız, korktuğu için lâmbayı kısarak yatmıştı.

Gözlerini kapadı, ilerledi. Kapının mandalını eli ile yokladı. Evet kendi evi idi. Gözlerini açtı. Sukutu hayal, heyecan, sevinç birbirine karışmış. Hafızda tuhaf, melankolik bir hissi kablelvuku yaratmıştı. Birden eğildi. Aralığa gözünü uydurdu. İçerisini seçmeğe uğraştı:

Aman Yarabbi!

İşte.. yattıkları sedir. Eski, pejmürde bir yatak.. Duvar tarafında saç baş birbirine karışmış bir erkek.. Kıllı göğsü açık.. hırıltıyla uyuyor.. Yanında bir kadın.. yorgandan dışarıda kalan bacağı çıplak.. yüzü yastığa gömülmüş, uyuyor. Saçları karma karışık...

Yüklüğün önünde boş bir rakı şişesi, devrilmiş bir bardak... yanında bulaşık tabak...

Göğsüne tıkanıklık geliyordu. sanki Azrail iman tahtasına oturmuştu. Demek kör gözünün ışığı, ümidi, hayali, her şeyi olan Naciyesi bu idi... Acaba?.. Başka kim olabilirdi?

Doğruldu. Kapıyı şiddetle vurup sarsmağa başladı. Çok geçmeden içerden bir kadının uyku sersemliği ile fırlaması ve telâşla sorması duyuldu:

— Kim o?

Evet işte... Naciyesi..

Kör Hafız bağırdı:

— Benim, ben. Ameliyat oldum, gözlerim açıldı artık. Her şeyi görüyorum ve ilk işim de seni boşamak!

KEVENOĞLU

Mark Twain'den

★ Hayal, tenbel [illegible]ların bitip tükenmeyen bir hazinesidir.

★ Ümit eden insan, ihtirasları tatmin edilmemiş demektir.

★ İhtiras, bizi yaşatan tek kuvvettir.

★ Korku, yapılmaması lâzımgelen bir şeyi yaptığımız zaman, tahteşşuurumuzun harekete geçerek bizi emri altına almasıdır.

★ Sevinç, aldanmamamızın bir ifadesinden başka bir şey değildir.

★ Aşk, yeni aldığımız bir elbiseye benzer; ilk zamanlar onu gözümüz gibi severiz, fakat eskiyince mutfak paçavrası olmaktan yakasını kurtaramaz.

★ Saygı, menfaatlerimiz kesilmediği müddetçe devam eder.

★ İtibar, parası ve mevkii olan kimselerden esirgenmesi imkânı olmayan bir metadır.

YAZISIZ KARİKATÜR

"Ecnebi karikatürü"

NİKÂHTAN SONRA

Fotoğrafçı — (Dâmada) çok kurumlu, âdeta cihangir gibi duruyorsunuz; bir az yumuşaymız!

"Dubout" dan

YÜN ÖR!

Patron kâtibesine tenbih eder:

— Ben odamdayım, eğer bay Ahmet gelecek olursa, benim gelmiyeceğimi söyle.

— Peki efendim.

— Ha! söylediğine inanması için de o sırada katiyyen çalışma, yün ör.

Diplomatça Cevap

XVIII. Louis bir gün Talleyrand'a sorar:

— Ne yaptınız, neler çevirdiniz de hem Direktuvar idaresini, hem Napoleon imparatorluğunu devirmeğe muvaffak oldunuz?

Meşhur diplomat cevap verir:

— Hiç bir şey yapmadım. Yalnız bende acaip bir tesir vardır: Hangi idare şahsıma yüz çevirmeğe başlarsa çok geçmez yıkılır!.

BABA ÖĞÜTLERİ:

GENÇ DAKTİLO!..

Genç daktilo... Çok çabuk yazılar yazsan bile,
Bu meslekte muhtaçsın yine yabancı dile:
Yalnız, papağan gibi, tek dille konuşulmaz,
Yabancı dilleri de insan yazmalı bir az.

O zaman iş başında itibarın çoğalır,
Çok dil bilen daktilo elbet çok aylık alır,
Taksitle LİNGUAFON al... Dört elle sarıl ona,
Çabuk başaracaksın... Azmin ermesin sona.

Bir iki saatini bu işe ver her gece,
Ya Fransızca öğren, yahut da İngilizce.

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:.
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük
değildir.

AYDEDE

SİYASİ HOŞSOHBET GAZETESİ

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

YENİ NEŞRİYAT

PALAVRACI ASKER

Milli Eğitim Bakanlığının klâsik eserler yayınları arasında, Lâtin klâsiklerinin 24 üncüsünü teşkil eden "Palavracı Asker", Plautus tarafından yazılmış, dilimize de Türkân Uzel tarafından çevrilmiştir.

"Palavracı Asker,, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınevlerile bütün Kitapçılarda 100 kuruş fiyatla satılmaktadır.

★

İNÖNÜ ANSİKLOPEDİSİ
(Fas. 21)

Milli Eğitim Bakanlığının yayınlamakta olduğu bu değerli ansiklopedinin 21 inci fasikülü de çıkmıştır. Ansiklopedinin bu fasikülünde geçen fasikülden kalan "Araplarda Bilim,, maddesine devam olunmakta ve bir çok maddeler arasında bilhassa (Aras), (Arbitarj), (Arc-Jeanne Darc), (Ardahan), (Ariand), (Arif Bey "Hacı"), (Arif Hikmet), (Aristo), gibi başlıca maddeler incelenmektedir.

Ansiklopedinin bu fasikülünde, renkli olarak ayrı bir kâğıda basılmış, Abbasiler devrinde Arap yaşayışını gösteren iki minyatür de bulunmaktadır.

İnönü Ansiklopedisinin 21 inci fasikülü, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınevleriyle bütün kitapçılarda 200 kuruş fiatla satılmaktadır.

HAKİKİ ASPİRİN
formülünden yapılmış
AS PİRİN
SAFASPİRİN dir.

Türkiyenin En Büyük Kadın Gazetesi

Hanımeli

NİSAN SAYISI ÇIKTI

Seçme Türk Motifleri müsabakası Devam Ediyor

Bu sayıda, Amerikalı moda hâkimi Bayan Tina'nın Şark modası hakkındaki fikirleri.

* * *

- — İlkbahar modası
- — 1001 çeşit bahar şapkaları.
- — Yavruların bahar elbisesi
- — El, ev, yün işleri
- — Bilgi ve çiçek dersleri
- — Yastık örtü ve yaka modelleri
- — Paeltleriniz nasıl olmalıdır?
- — Nişanlınız sizi seviyor mu?
- — Eskilerden yeni yapmak.
- — Randevunuzda pot kırmayınız
- — Bir kadının dış görünüşü, iç görünüşü
- — Hikâye, roman, fıkra, karikatür

Güzel sözler, şiirler, cevaplar

Çok resimli, çok renkli 40 sayfa 50 kş.

İstanbul TAN Matbaası

T. GARANTİ BANKASI'nın

1949 İkramiye keşidelerine iştirâk ediniz..

12 ayda 12 çekiliş

Senede:

1465 Adet para ikramiyesi.

3000

1500

1000 Liralık büyük ikramiyeler,

200,000 Liralık **GARANTİ APARTMANI** nın 2 Dairesi,

2 Kıymetli Arsa (İSTANBUL ve İZMİR'de)

2 Lüks Otomobil,

396 Adet **ÇOCUK DOĞUM GÜNÜ** hediyeleri

100 liralık bir hesapla bütün çekilişlere ve **25** lira ile

1-13 yaş arası çocuk hesapları keşidelerine girersiniz.

Her **100** Lira için ayrı bir kur'a numarası verilir.

Hesapların keşide gününe kadar düşürülmemesi şarttır.

Okul tasarruflarile diğer para biriktiren müesseseler mevduatına en müsait faiz verilir ve bütün ikramiyelere iştirâk ettirilir.

Tafsilât gişelerimizde...

T. C.
ZİRAAT BANKASI

1949 İKRAMİYE TUTARINI 300.000 Liraya yükseltmiştir.

4 ÇEKİLİŞİN HER BİRİNDE

25.000
10.000
5.000 Liralık

İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 461 muhtelif ikramiye vardır. Şansınız yardım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz E V İ, A R S A Y I, T A R L A Y I, E Ş Y A Y I alabilirsiniz.

ÇEKİLİŞLER:

28 Şubat - 30 Mayıs

31 Ağustos - 30 Aralık

İkramiyelerden faydalanmak için çekilişlerden bir ay evvel Vadesiz Tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur'a numarası alırlar.

Sahibi: F. KARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Cemal Refik Dalibaş

İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul

Dizildiği yer:
Murad KERMAN Mürettiphanesi

Basıldığı yer: TAN Matbaası

SEN - BEN

Kokusundan çekindiğiniz şeyi yemek için size cesaret veren tek müstahzar. Depo: TÜRKİYE Eczanesi - İstanbul Ankara Caddesi No. 88 Tel: 23475

TİCARET OFİSİ

Kalay - levha teneke - Çuval ve Kanaviçe ithalâtı ve tanzim satışları

1947 mahsulü takaslı fındık ihracatı

Ankara ve İstanbul şehirleri kasaplık et piyasalarında tanzimci müdahale satışları

Merkezi: İstanbul, Bahçekapı Valide Han, Kat 5

Telefon No: 24234 - 24235 - 24236

Telgraf adresi: TARFO - İstanbul

Ankara: Ankara Bürosu Müdürlüğü

Yenişehir Kızıl Irmak Caddesi Neptün Apartımanı Telefon No. 23048

İzmir: Satış Şefliği, Atatürk Caddesi No. 4 Telefon No. 3750